

คู่มือฝึกพนักงานสอบสวนในการปล่อยชั่วคราว

พันตำรวจโท เพชร สรทองอุ่น

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญานิติศาสตรมหาบัณฑิต

ศูนย์วิจัยทรัพยากรพยากรณ์
ภาควิชานิติศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 253๐

ISBN 974-568-153-9

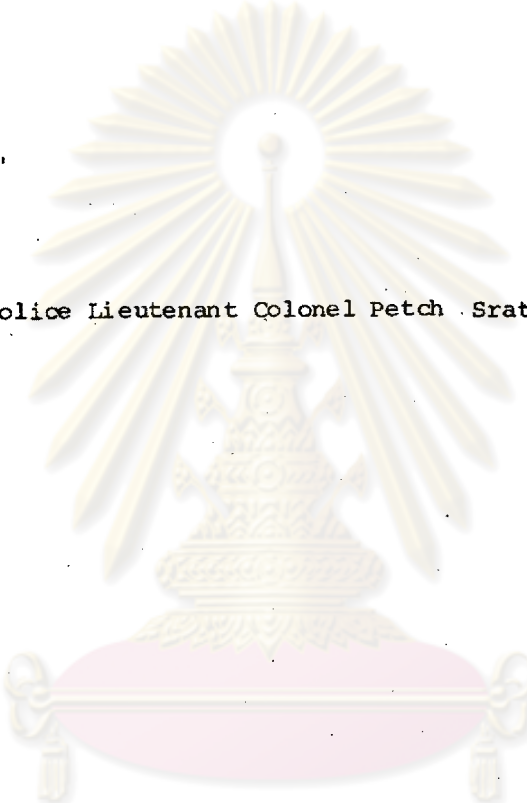
ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

012649

I16728464

๑

INQUIRY OFFICERS' DISCRETION IN PROVISIONAL RELEASE

Police Lieutenant Colonel Petch Sratong-oon

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for The Degree of Master of Laws

Department of Law

Graduate School

Chulalongkorn University

1987

ISBN 974-568-153-9

หัวข้อวิทยานิพนธ์

คุณறிพิจนังงานสออสวนในการปลอัยชัวคราว

โดย

พันตำราวโท เพชร สระทองอน

ภาควิชา

นิติศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์โพธิุรช คงสมบูรณ

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบัณฑิต

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศาสตราจารย์ ดร.ถาวร วัชรภักย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุมานิต เกิดสมเกียรติ)

.....กรรมการ

(พลตำรวจตรี สง่า คงอัมพร)

.....กรรมการ

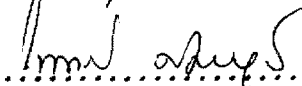
(รองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ)

.....กรรมการ

(นายพรเพชร วิชิตชลชัย)

.....กรรมการ

(นายเข้มชัย ชุตินวงศ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์โพธิุรช คงสมบูรณ)

หัวข้อวิทยานิพนธ์ คุณพินิจหมักงานสอบสวนในการปล่อยชั่วคราว
ชื่อนิสิต พันคำรจโท เพชร สระทองอุ่น
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์
ภาควิชา นิติศาสตร์
ปีการศึกษา 2529

บทคัดย่อ

การดำเนินคดีอาญาปัจจุบันนี้ได้ยอมรับและเน้นถึงความสำคัญในสิทธิเสรีภาพ
ของผู้ถูกกล่าวหามากขึ้น โดยให้ถือว่าผู้ถูกกล่าวหาในฐานะเป็นประธานในคดี มิใช่
เป็นกรรม หรือวัตถุแห่งการจับพอกในคดีอีกต่อไป

ปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ข้อ 11 (1) ได้บัญญัติไว้ว่า

"ทุกคนที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางอาญา มีสิทธิที่จะได้รับการสันนิษฐาน
ไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์ จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ามีผิดตามกฎหมายในการพิจารณาเปิดเผย ซึ่ง
คนได้รับหลักประกันบรรดาที่จำเป็นสำหรับการต่อสู้คดี"

ประเทศไทยในฐานะที่เป็นสมาชิกองค์การสหประชาชาติได้ร่วมลงนามรับรอง
ปฏิญญาฉบับดังกล่าวนี้ด้วย ดังนั้นเพื่อรับรองถึงสิทธิดังกล่าวจึงจำต้องมีการตรากฎหมาย
ภายในชั้นบังคับใช้ โดยได้บัญญัติรับรองถึงสิทธิดังกล่าวนี้ไว้ในรัฐธรรมนูญ ซึ่งถือเป็น
กฎหมายสูงสุด และทั้งในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งอยู่ในลำดับรองลงมา ทั้งนี้
เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างแท้จริง

อย่างไรก็ตามแม้รัฐธรรมนูญของประเทศไทยจะได้บัญญัติรับรองสิทธิของผู้-
ถูกกล่าวหานี้ไว้ แต่ก็เป็นที่ทราบกันว่าบทบัญญัติในรัฐธรรมนูญมักไม่ค่อยได้รับความสนใจ
และให้ความสำคัญเท่าที่ควรจะเป็น นอกจากนั้นยังมีการยกเลิกรัฐธรรมนูญกันบ่อยครั้ง
ส่วนในกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาซึ่งกลายเป็นแบบอย่างให้คือคือปฏิบัติ แม้จะได้
มีบทบัญญัติรับรองถึงสิทธิดังกล่าวนี้ไว้ในหลายลักษณะด้วยกันซึ่งลักษณะการปล่อยชั่วคราว

ก็เป็นลักษณะหนึ่งที่ยุติชนเพื่อรับรองถึงสิทธิของผู้อุทกกล่าวหา แต่เมื่อพิจารณาจาก
บทบัญญัติแล้วทำให้เห็นว่า ควรจะให้มีการปล่อยชั่วคราวหรือไม่นั้นขึ้นอยู่กับดุลพินิจ
ของเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจสั่งปล่อยชั่วคราว

ฉะนั้น จึงกล่าวได้ว่าแม้อุทกกล่าวหาในปัจจุบันจะมีบทบัญญัติรับรองสิทธิผู้อุทกกล่าวหา
ว่าจะได้รับการปล่อยชั่วคราวไว้ก็ตาม แต่บทบัญญัติดังกล่าวนี้ก็ไม่ว่าจะคุ้มครองผู้อุทกกล่าวหา
ได้ตามวัตถุประสงค์ ทั้งนี้เพราะขึ้นอยู่กับดุลพินิจของผู้มีอำนาจในการพิจารณาสั่งปล่อย
ชั่วคราว การให้ดุลพินิจแก่เจ้าพนักงานนั้นย่อมเสี่ยงต่อการใช้ดุลพินิจตามอำเภอใจ
เป็นอย่างมาก หากผู้ใช้ดุลพินิจขาดคุณธรรมและไม่มีมาตรการที่จะควบคุมการใช้ดุลพินิจ
นั้นอย่างมีประสิทธิภาพ

จากการศึกษาพบว่า ในทางกฎหมายแม้จะมีการบัญญัติรับรองสิทธิของผู้อุทก
กล่าวหาที่จะได้รับการสันนิษฐานไว้ก่อนว่าบริสุทธิ์ไว้ในรัฐธรรมนูญและเคยมีบางฉบับ
จะบัญญัติรับรองสิทธิในการปล่อยชั่วคราวไว้เฉพาะก็ตาม แต่ในทางปฏิบัติของผู้ใช้
ดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราวกลับไม่สำคัญในหลักพื้นฐานทางกฎหมายในการปล่อยชั่วคราว
ประกอบกับกฎหมายในลำดับรองลงมาที่ใช้บังคับอยู่ ในขณะนั้นก็หาได้มีความชัดเจน
แต่อย่างใดไม่ในระหว่างกฎหมายด้วยกันเองก็ไม่สอดคล้องกันตามลำดับชั้นของกฎหมาย
การให้ดุลพินิจไว้อย่างกว้าง ๆ ประกอบการไม่มีปฏิบัติการควบคุมตรวจสอบการใช้ดุลพินิจ
ไว้ให้ชัดเจน ในการปฏิบัติจึงเกิดผลในทางตรงข้าม

ดังนั้น เพื่อให้เกิดผลในทางปฏิบัติตามหลักปฏิญญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชน
ดังกล่าว จึงเห็นควรที่จะต้องทำให้พนักงานสอบสวนมีความเข้าใจและสำนึกถึงหลัก
พื้นฐานในการปล่อยชั่วคราว และตระหนักในสิทธิดังกล่าวของผู้อุทกกล่าวหา และถ้าเป็น
ไปได้ควรจะบัญญัติในเรื่องปล่อยชั่วคราวนี้ไว้ให้ชัดเจนในรัฐธรรมนูญ เช่นที่ เคยบัญญัติไว้
ในฉบับปี พ.ศ. 2492 และฉบับ พ.ศ. 2517 เพราะผู้เขียนยังเชื่อว่ารัฐธรรมนูญเป็น
หลักและเป็นกฎหมายสูงสุดในการสะท้อนให้เห็นถึงแนวนโยบายของรัฐที่จะมุ่งคุ้มครอง
สิทธิเสรีภาพของบุคคล ถ้าแนวนโยบายดังกล่าวนี้ไม่มีปรากฏชัดเจนในกฎหมายสูงสุดแล้ว
โอกาสที่จะสร้างกฎหมายลำดับรองคงจะไม่มีทางที่จะเกิดขึ้นได้.

Thesis Title Inquiry officers' discretion in
provisional release
Name Police Lieutenant Colonel Petch
Sratong-oon
Thesis Advisor Associate Professor Pitoon Kongsomboon
Department Law
Academic Year 1986

Abstract

It can be said that criminal proceeding in modern time accepts and emphazies on the rights and freedom of the alleged offender and the situation of the alleged offender is "Prozess-Subjekt " instead of object or passive actor in the proceeding.

Universal Declaration of Human Rights Article 11(1) states that "Everyone charged with a penal offence has the right to be presumed innocent until proved guilty according to law in a public trial at which he has all the guarantees necessary for his defence"

Thailand similar to other countries, is a member of the United Nations in confirming this right. It is therefore necessary to have some legal provision on this matter, both in the Constitutional law which is the supreme law of the country and the Criminal Procedure which is the procedural law.

๗

As a matter of fact, the role of the supreme law of the country does not show itself as important as it should and the changes of the Constitution are often brought up by the changes of government so the provisions of Criminal Procedure are leaving untouched. The provisional release is a part of it to show the rights of the alleged offender and the accused. Unfortunately it depends on the discretion of the officers in charge of each case.

Therefore, the aim of provisional release cannot be achieved because there is no standard form in the use of discretion on the part of the officers.

It has been found by research that the provisional release is not clear and incompatible with real fact as enacted in the Constitution Law and there is also no limitation of the discretion of officer.

Consequently, the provisional of release should be enacted in the Constitutional Law which is the supreme law of the country as appeared in the Constitutional Law B.E. 2492 and Constitutional Law B.E. 2517. This will result in setting the policy and rules for the secondary laws of the country on a firm ground.

กิตติกรรมประกาศ

ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่านรองศาสตราจารย์ ไพฑูรย์ คงสมบูรณ์ ที่กรุณาผู้เขียนอย่างยิ่งในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ตั้งแต่เริ่มต้นเขียน โดยให้ คำแนะนำ ตลอดจนช่วยเหลือแก้ไขปัญหาและอุปสรรคต่างๆจนกระทั่งเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสิ้นตามกำหนด

สำหรับคำแนะนำที่เป็นประโยชน์และมีค่าซึ่งทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ขึ้นนั้น ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณท่าน รองศาสตราจารย์ ประสิทธิ์ โฉมวิไลกุล ท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุผานิต เกิดสมเกียรติ ท่านอาจารย์ พลคำวรงค์ สง่า ดวงอัมพร ท่านรองศาสตราจารย์ ดร.อภิรัตน์ เพ็ชรศิริ ท่านอาจารย์ พรเพชร วิชิตชลชัย และ ท่านอาจารย์ เข็มชัย ชูศิริวงศ์

ขอขอบคุณ คุณพิมพ์ใจ รุ่งเรือง ที่ช่วยค้นและรวบรวมข้อมูลต่างๆที่ใช้ในการเขียนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้และคอยให้กำลังใจแก่ผู้เขียนตลอดมา

พันตำรวจโท เพชร สระทองอุ่น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ฉ
กิจกรรมประกาศ	ช
บทที่	
1. บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์ในการศึกษาวิจัย	7
1.3 ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	8
1.4 วิธีการศึกษาวิจัย	8
1.5 สมมติฐาน	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
2. สิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่จะไม่ถูกคุมขังโดยไม่ จำเป็น	10
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิและเสรีภาพโดย ทั่วไป	10
2.1.1 ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติ	14
2.1.2 ทฤษฎีกฎหมายฝ่ายบ้านเมือง	16
2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับสิทธิเสรีภาพในประเทศไทย	19
2.2.1 สมัยประเทศไทยปกครองในระบบ สมบูรณาญาสิทธิราช	28
2.2.2 สมัยประเทศไทยปกครองในระบบ ประชาธิปไตย	33
2.3 สิทธิเสรีภาพของบุคคลและความสงบเรียบร้อย ของสังคม	35

2.4	แนวความคิดเกี่ยวกับการประสานประโยชน์ ระหว่างสิทธิเสรีภาพของบุคคลและความสงบ เรียบร้อยของสังคม	38
2.5	หลักประกันสิทธิเสรีภาพของบุคคลที่จะไม่ถูก คุมขังโดยไม่จำเป็น	44
3.	การควบคุมผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาชญากรรมระหว่าง สอบสวน	51
3.1	ผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญา	51
3.1.1	ยุคก่อนใช้ประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา	51
3.1.2	ยุคใช้ประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา	55
3.1.3	ผู้มีอำนาจสอบสวนความผิดอาญา ของสหรัฐอเมริกา	58
3.1.4	ผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญาของอังกฤษ	60
3.1.5	ผู้มีอำนาจสอบสวนคดีอาญาของฝรั่งเศส	61
3.2	ผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดอาญา	65
3.3	การควบคุม	79
3.3.1	ความหมาย	79
3.3.2	วัตถุประสงค์ของการควบคุมระหว่าง สอบสวน	80
3.4	อำนาจการควบคุม	83
3.5	การเริ่มต้นและสิ้นสุดของอำนาจควบคุม ...	84
3.5.1	การเริ่มต้นอำนาจควบคุม	85
3.5.2	การสิ้นสุดอำนาจควบคุม	86

บท

3.5.3	การควบคุมผู้ถูกกล่าวหาในระหว่าง สอบสวนของต่างประเทศ	91
(1)	สหรัฐอเมริกา	92
(2)	อังกฤษ	92
(3)	ฝรั่งเศส	92
4.	การปล่อยชั่วคราว	97
4.1	ความหมาย	98
4.2	ประวัติความเป็นมาและแนวความคิดหรือ ทฤษฎีในการปล่อยชั่วคราว	101
4.3	ประวัติความเป็นมาและแนวความคิดในการ ปล่อยชั่วคราวในประเทศไทย	115
4.4	วิธีการปล่อยชั่วคราว	161
(1)	ปล่อยโดยไม่มีประกัน	162
(2)	ปล่อยโดยมีประกัน	168
(3)	ปล่อยโดยมีประกันและหลักประกัน ..	176
4.5	วิธีการปล่อยชั่วคราวของสหรัฐอเมริกา ...	180
(1)	ปล่อยขึ้นปรากฏตัวต่อศาลครั้งแรก (Release on Summons)	182
(2)	ปล่อยโดยคำรับรอง (Release on Personal Recognisance)	183
(3)	ปล่อยโดยให้บุคคลที่สามให้คำรับรอง (Supervised Release)	183
(4)	ปล่อยโดยชำระเงินร้อยละ 10 ของ เงินประกัน (Release under a ten percent bond)	183

บทที่

5. หลักเกณฑ์ในการร้องขอและดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราว

5.1 ความทั่วไปเกี่ยวกับดุลพินิจ 1๖7 ✓

5.1.1 ความหมายของดุลพินิจ 1๖๘

5.1.2 ความสำคัญของดุลพินิจ 1๗0

5.1.3 โทษของดุลพินิจ 191

5.1.4 ขอบเขตและการใช้ดุลพินิจเพื่อประโยชน์แห่งความยุติธรรม 192

5.1.5 การควบคุมดุลพินิจ 194

5.1.5.1 โครงสร้างดุลพินิจ 194

5.1.5.2 การทบทวนดุลพินิจ 196

5.1.5.2.1 ดุลพินิจที่มีการทบทวน 196

5.1.5.2.2 ดุลพินิจเด็ดขาด ... 196 ✓

5.2 หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการร้องขอปล่อยชั่วคราว 197

5.2.1 ผู้มีสิทธิร้องขอในการปล่อยชั่วคราว .. 199

5.2.2 ผู้รับคำร้องขอในการปล่อยชั่วคราว .. 205 ✓

5.3 หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการพิจารณาปล่อยชั่วคราว 209

5.3.1 หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการพิจารณาปล่อยชั่วคราวของไทย 209

5.3.2 หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการพิจารณาปล่อยชั่วคราวของอังกฤษ 233

5.3.3 หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการพิจารณาปล่อยชั่วคราวของฝรั่งเศส 235

5.3.4 หลักเกณฑ์หรือเงื่อนไขในการพิจารณาปล่อยชั่วคราวของสหรัฐอเมริกา 236

ศูนย์วิทยุทนายธรรม
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

5.4 การควบคุมดุลพินิจในการปล่อยชั่วคราว	250
บทที่	
6. บทสรุปและข้อเสนอแนะ	252
บรรณานุกรม	269
ภาคผนวก ก. บันทึกเสนอสัญญาประกัน	263
คำร้องขอประกันและสัญญาประกัน	264
ภาคผนวก ข. ระดับการตีราคาประกันตัวผู้ต้องหา กองบัญชาการ	
ตำรวจนครบาล	266
ประวัติผู้เขียน	291

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย